

VOORWOORD

Opa Tonnie woont al jaren in een wolkenkrabber in New York. Vijftig jaar geleden is opa Tonnie naar New York verhuisd. Daarvoor woonde hij in een klein (fictief) dorp in Noord-Brabant: Keutelree. Zo'n klein dorp is toch wel heel anders dan zo'n grote stad. Zijn zus Kee woont nog steeds in Keutelree. Ze woont in de boerderij waar ze in de jaren 50 van de vorige eeuw samen zijn opgegroeid. Wat mist hij haar erg! Hij besluit haar op te gaan zoeken. Zou er veel veranderd zijn in het dorp?

Tonnie en Kee in Keutelree! is een erfgoedproject dat speciaal is ontwikkeld voor groep 3 van het basisonderwijs. Via animaties maken de leerlingen kennis met Tonnie en Kee en verdiepen zij zich in de volgende vragen: Wat is het verschil tussen een stad en een dorp? Wat voor soorten huizen zijn er allemaal? En wat is er allemaal veranderd in Keutelree sinds opa Tonnie vijftig jaar geleden verhuisde? De leerlingen leren over de verschillen en overeenkomsten tussen vroeger en nu.

Als opa Tonnie besluit terug te keren naar Keutelree om zijn zus Kee te bezoeken is dit reden voor een groot feest. De leerlingen organiseren voor opa Tonnie én voor hun eigen opa's een ouderwets feest. Op deze manier zal Tonnie zich wel thuis voelen.

Met *Tonnie en Kee in Keutelree!* speelt Erfgoed Brabant in op de vraag van het basisonderwijs naar een erfgoedproject voor groep 3. Wij wensen u en uw leerlingen veel leerplezier met Tonnie en Kee!

Erfgoed Brabant

DOELGROEP

Groep 3

LEERDOELSTELLINGEN

De leerlingen zijn na afloop van het project in staat:

- Een aantal verschillen tussen de grote stad en een klein dorp te benoemen.
- Verschillende soorten huizen waar mensen in wonen te herkennen.

De leerlingen weten na afloop van het project:

- Dat er verschillen en overeenkomsten zijn tussen een dorp van vroeger en nu.

Per les wordt aangegeven bij welke kerndoelen deze les aansluit en aan welke tussenleerlijnen wordt gewerkt.

OPZET PROJECT

Vijf animaties

Centraal in dit project staan vijf animaties over Tonnie en Kee. De eerste vier lessen worden ingeleid door een animatie, de vijfde animatie is de afsluiting van het project. De animaties vindt u op de DVD voorin deze handleiding.

Vijf lessen

Het project bestaat uit vijf basislessen met klassikale opdrachten.

In deze lessen wordt aandacht besteed aan drie thema's:

1. De verschillen tussen de grote stad en een klein dorp.
2. Wonen in verschillende huizen.
3. De verschillen en overeenkomsten tussen vroeger en nu.

Het erfgoed uit de omgeving van de leerlingen komt bij deze thema's doorlopend aan bod.

Extra opdrachten

Achterin de docentenhandleiding vindt u extra opdrachten bij iedere les die de leerlingen individueel of in kleine groepjes kunnen uitvoeren. Bij elke les wordt aangegeven welke extra opdrachten hier bij passen. U bent vrij hieruit te kiezen.

Werkbladen en bijlagen

Tijdens de lessen en extra opdrachten wordt verwezen naar werkbladen en bijlagen. Deze vindt u achterin deze handleiding.

DIDACTISCHE UITGANGSPUNTEN

Jaren 50

Tonnie en Kee zaten in de jaren 50 van de vorige eeuw op de lagere school net zoals de meeste opa's en oma's van de leerlingen van groep 3. Op deze manier blijft de geschiedenis dicht bij de leerlingen.

Vakoverstijgend

Tonnie en Kee in Keutelree! is een vakoverstijgend erfgoedproject dat aansluit bij verschillende kerndoelen en tussenleerlijnen, zie <http://tule.slo.nl>. Een overzicht van de verschillende kerndoelen en tussenleerlijnen waaraan in dit project gewerkt wordt, vindt u onder het kopje lesdoelstellingen en bij iedere lesbeschrijving.

Het project sluit aan bij de leergebieden *oriëntatie op jezelf en de wereld*, *Nederlands*, *rekenen/wiskunde* en *kunstzinnige oriëntatie*.

Digibord

In dit project wordt veelvuldig gebruik gemaakt van internet en digibord zodat de leerstof op eigentijdse wijze aangeboden kan worden. Bovendien speelt het project op deze manier in op de visueel ingestelde leerling.

Leerintelligenties van Gardner

De lesideeën zijn gebaseerd op de verschillende leerintelligenties van Gardner.

Gardner is van mening dat er verschillende vormen van intelligentie zijn.

In *Tonnie en Kee in Keutelree!* komen alle leerintelligenties aan bod zodat de leerlingen zich op hun eigen intelligenties aangesproken voelen. Iedere intelligentie heeft een icoontje gekregen, zodat ze gemakkelijk te herkennen zijn. Deze icoontjes staan bovenaan de lessen.

Wandfries

Wij adviseren om de voortgang van het project *Tonnie en Kee in Keutelree!* bij te houden en zichtbaar te maken op een lege muur of prikbord in de klas, het wandfries genaamd. Dit gebeurt in chronologische volgorde, zodat duidelijk zichtbaar is voor de leerlingen hoe het project *Tonnie en Kee in Keutelree!* tot nu toe verlopen is. Na iedere les worden de collages, brieven, vragen, tekeningen, enzovoorts opgehangen en bieden zo overzicht aan de leerlingen. Bij de afsluiting van het project kunnen de opa's, maar ook ouders en andere leerlingen van de school op het wandfries het verloop van *Tonnie en Kee in Keutelree!* bekijken.

In de docentenhandleiding staat steeds in een kader aangegeven welke onderdelen op het wandfries geplaatst kunnen worden. We zouden het erg leuk vinden als u aan het eind van het project een foto van het wandfries mailt naar educatie@erfgoedbrabant.nl. De inzendingen worden op de website van Erfgoed Brabant www.erfgoedbrabant.nl/keutelree geplaatst.

TIJDSINVESTERING

Per les wordt een schatting van de tijdsduur aangegeven, uiteraard is dit slechts een inschatting en bepaalt u zelf hoeveel tijd u aan de verschillende onderdelen wilt besteden. In totaal heeft u vijf tot zeven lessen nodig voor dit project, dit is exclusief de voorbereiding.

TIPS EN ADVIEZEN

Het is aan te raden om het project in de tweede helft van het schooljaar uit te voeren wanneer de leerlingen al enigszins bekend zijn met lezen en schrijven. Lees van te voren het hele project goed door zodat u weet waar u extra voorbereidingstijd moet inplannen.

Het lespakket is ontwikkeld voor scholen in dorpen in Noord-Brabant. Dit wil niet zeggen dat scholen in steden niet aan dit project kunnen deelnemen. Het is echter wel aan te raden om waar nodig (les 1 en les 2) voor de eigen wijk te kiezen of voor een dorp in de buurt.

Het lesmateriaal is met zorg samengesteld, uiteraard bent u vrij de verschillende lessen naar eigen inzicht aan te passen.

Iedere les bevat een woordspin. De woorden die aangegeven worden kunnen natuurlijk vervangen of aangevuld worden met woorden die de leerlingen zelf aandragen.

Bij de laatste les worden de opa's van de leerlingen uitgenodigd. Hoewel de leerlingen zelf een uitnodiging kunnen maken (optie) is het belangrijk dat u ruim van te voren de opa's hier al van op de hoogte stelt (zie voorbeeldbrief). De samenstellers van dit project hebben ervoor gekozen opa's uit te nodigen omdat opa Tonnie een man is en omdat er zelden iets speciaals voor opa's georganiseerd wordt. U bent natuurlijk vrij om ook oma's uit te nodigen.

In het lesmateriaal wordt met regelmaat verwezen naar youtube filmpjes en andere internet-adressen. Deze kunt u snel terugvinden op www.erfgoedbrabant.nl/keutelree.

